

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Tính cấp thiết phải tiến hành sáng kiến:

Với học sinh tiểu học, tìm thấy niềm vui trong học tập, ngày một say mê khám phá, được tạo môi trường và điều kiện để học theo sở thích, sở trường và năng khiếu của mình là điều vô cùng quan trọng. Bên cạnh đó, trong môi trường sống hiện đại với sự phát triển của xã hội, việc trang bị cho học sinh những kỹ năng sống, kỹ năng mềm, những hiểu biết về tâm sinh lý lứa tuổi là vô cùng cần thiết. Và trên hết, mỗi học sinh đều mong muốn được đến, học tập và sinh hoạt ở những ngôi trường nơi các em cảm nhận được niềm hạnh phúc, sự an toàn. Ở đó, các em không chỉ được tiếp thu kiến thức, mà còn vui chơi, giải trí, tự do thể hiện tư duy, năng lực cá nhân và kỹ năng sáng tạo theo đúng tâm sinh lý lứa tuổi của mình. Ở đó, các em được chăm sóc, bảo vệ, không có bạo lực học đường, các em và thầy cô có cơ hội đến gần với nhau hơn; các em được thầy cô tôn trọng sự khác biệt, thấu hiểu, chia sẻ khó khăn và hỗ trợ mọi phương diện, không còn bị áp lực về điểm số, về thành tích học tập, về các phong trào thi đua mang tính hình thức.

Theo đó, trường học và bản thân người giáo viên cần thay đổi theo hướng chú trọng giảng dạy không những điều học sinh cần và thiếu mà còn hỗ trợ các em phát huy tối đa mọi tiềm năng, đặc biệt là niềm say mê học tập. Giáo viên cần tích cực tự học, tự rèn luyện, bổ sung kỹ năng nghiệp vụ để nâng cao năng lực ứng xử sư phạm, tiến tới khắc phục hoàn toàn hiện tượng nhà giáo vi phạm đạo đức, có hành vi ứng xử phản sư phạm; biến những khó khăn, thách thức trong nghề thành những cơ hội để khẳng định phẩm chất, năng lực của bản thân trước phụ huynh, đồng nghiệp và học sinh. Giáo viên phải dũng cảm phá vỡ lối mòn, thay đổi bản thân. Chuyển đổi phương pháp dạy học đọc chép sang dạy học tương tác, không áp đặt mặc định “thầy cô luôn đúng”, cùng học sinh phân tích mổ xẻ vấn đề của bài học; nhằm đáp ứng mong muốn của các em học sinh được trang bị những kỹ năng sống, kỹ năng thoát hiểm, tâm sinh lý lứa tuổi cần thiết để sẵn sàng cho cuộc sống hiện tại và tương lai, như: giao tiếp, làm việc nhóm, trình bày vấn đề, phản biện, xử lý thông tin, bơi lội, sơ cứu cơ bản, phát triển tâm sinh lý cơ thể tuổi dậy thì, hiểu biết về giới tính và sinh sản...Chúng tôi mạnh dạn áp dụng những phương pháp mới, đồng thời cũng không đánh mất vai trò trung tâm của người thầy.

Do vậy, kim chỉ nam cho trường tiểu học hiện nay là: đầu tư phát triển toàn diện chương trình học, cơ sở vật chất, phương pháp sư phạm và đội ngũ giáo viên nhằm đáp ứng mọi nhu cầu học hỏi, khám phá của các em, giúp các em trở nên thích thú, hạnh phúc trải nghiệm toàn thời gian khi ở trường.

Và để có thể xây dựng, đảm bảo một môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh – nơi học sinh được phát triển toàn diện cả về thể chất, trí tuệ và tâm hồn thì rất cần

đến một nền tảng vững chắc ban đầu và xuyên suốt – đó là sự an toàn. Chỉ khi học sinh cảm nhận được trường học an toàn cả về thể chất và tinh thần thì khi đó, các em mới có thể phát huy được hết khả năng của mình cũng như sống trọn vẹn trong hạnh phúc. Đây là điều tôi luôn trăn trở và đi đến việc chọn đề tài “ **Một số biện pháp để xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc**”.

2. Mục tiêu của đề tài, sáng kiến.

-Đề tài nhằm mục đích nghiên cứu cơ sở lý luận và cơ sở thực tiễn việc thực hiện an toàn trong nhà trường tiểu học để từ đó đề ra các biện pháp cụ thể xây dựng một mô hình trường học an toàn – học sinh hạnh phúc.

- Nghiên cứu một số vấn đề lý luận liên quan đến đề tài.
- Đánh giá thực trạng việc thực hiện an toàn trong trường tiểu học.
- Tìm hiểu những điều kiện, mô hình tổ chức các hoạt động dạy học giúp cho học sinh được an toàn và cảm thấy hạnh phúc khi được tham gia.
- Đề xuất đưa ra một số biện pháp xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc trong trường tiểu học.
- Đánh giá kết quả của các biện pháp thực hiện nhằm hoàn thiện đề tài nghiên cứu, nhân rộng các cách làm hiệu quả trên quy mô ngoài trường tiểu học đã áp dụng.

-Mục tiêu xây dựng trường học an toàn- học sinh hạnh phúc không nằm ngoài 3 chữ 'an'. Đó là học sinh đến trường an toàn, thầy cô làm việc phải được an lòng, phụ huynh đưa con đến trường an tâm.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu

- Các văn bản quy định, tiêu chuẩn xây dựng trường học an toàn.
- Thực trạng xây dựng mô hình trường học an toàn trong nhà trường tiểu học.
- Đề tài nghiên cứu một số biện pháp cụ thể xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc.

II. NỘI DUNG

1. Thực trạng vấn đề an toàn trong các nhà trường hiện nay:

Hiện nay, các trường tiểu học thường được bố trí trên các địa bàn vùng nông thôn, được xây dựng đã nhiều năm, một số trường được đầu tư xây mới, sửa chữa, đầu tư thêm các trang thiết bị cần thiết. Cơ sở hạ tầng của các trường phần lớn đã cũ nếu có được đầu tư sửa chữa thì cũng chưa nhiều và chưa thực sự đồng bộ, thiếu an toàn và hiệu quả. Về các thành phần xã hội trên địa bàn thì đa dạng, phức tạp, cách sinh hoạt khác nhau ảnh hưởng nhiều đến việc thực hiện an toàn trong các nhà trường.

Mặc dù các sở GD&ĐT thường xuyên đưa ra yêu cầu đối với các cơ sở giáo dục tăng cường công tác bảo đảm an ninh, an toàn trường học nhưng vẫn có không ít những vụ tai nạn hi hữu xảy ra khi các con học sinh đang ở trường. Ở Trường Tiểu học Thanh Quới A (huyện Long Hồ, Vĩnh Long), trong khi khoảng 90 học sinh khối lớp 3 và 4 của trường đang ngồi học trong lớp thì bất ngờ trần nhà và bóng đèn... đổ sập xuống đầu các em. Vụ việc khiến ít nhất 20 học sinh bị trần nhà rơi trúng, có 9 em bị thương được thầy, cô đưa vào bệnh viện cấp cứu. Điều đáng nói là ngôi trường này vừa được sửa chữa nâng cấp toàn bộ mái, trần nhà, đường điện và sơn mới cách đây hơn 3 năm. Hay một vụ việc khác cũng đang khiến dư luận quan tâm là sự cố một học sinh lớp 1 Trường Tiểu học Tam Quan I (huyện Tam Đảo- Vĩnh Phúc) bị cánh cổng nhà trường đổ sập vào người gây gãy xương đòn vai trái, phải nhập viện bó bột. Cách đây hơn 4 năm là vụ 1 HS lớp 1 trường quốc tế Gateway (quận Cầu Giấy, Hà Nội) bị bỏ quên và tử vong trên xe đưa đón. Và theo đánh giá của Sở GD&ĐT Hà Nội, tình hình an ninh trật tự trong các trường học trên địa bàn Hà Nội vẫn còn hạn chế cần khắc phục. Làm thế nào để đảm bảo an toàn môi trường học đường hôm nay- vẫn là mối quan tâm của cả cộng đồng. Để mỗi ngày đến trường thực sự là một ngày vui, an toàn trường học có lẽ cần được coi là một trong những nội dung thiết thực, quan trọng không kém việc dạy chữ và rèn người. Và hơn thế là không bao giờ được xem nhẹ, chủ quan đối với an toàn trường học.

1.1.Vai trò và trách nhiệm của nhà trường và các thành phần xã hội trong việc xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc

1.1.1. Vai trò của các cấp lãnh đạo

- Ban hành các quy định về tiêu chuẩn an toàn trong các trường học.
- Giám sát việc thực hiện an toàn trong các trường học.

- Kịp thời hỗ trợ bổ sung cho nhà trường những trang thiết bị cần thiết phục vụ công tác đảm bảo an toàn trong các trường học.

1.1.2. Vai trò của nhà trường (BGH)

- Căn cứ vào các quy định được ban hành lên kế hoạch các việc làm cụ thể việc xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc. Cụ thể theo các tiêu chí: Thứ nhất là hệ thống cơ sở vật chất thể thao hiện đại cho các môn thể thao và các hoạt động rèn luyện thể chất cơ bản và chuyên biệt, như: tường leo núi hiện đại, nhà thi đấu chuẩn quốc tế, hồ bơi nước mặn và nước ấm dài 25m, sân thể thao dành cho điền kinh và bóng đá... Thứ hai chính là những mảng xanh cây cối, sân cỏ, vườn treo, đồi cỏ phủ xanh toàn khuôn viên và thiết kế trường học thân thiện với thiên nhiên - Đây sẽ là những nhân tố quan trọng góp phần kiến tạo môi trường học đường xanh-sạch-trong lành, tốt cho sức khỏe. Thứ ba, các bữa ăn trường học bổ dưỡng và an toàn mỗi ngày, nhà ăn sạch đẹp và thoáng mát cùng không khí sinh hoạt chung vui vẻ, thân thiện sẽ tăng cường sức đề kháng cho học sinh và giúp tâm trạng các em trở nên tích cực, thoải mái hơn. Và cuối cùng là chương trình Tư vấn học đường (bao gồm: những chương trình tư vấn sức khỏe tâm sinh lý, tình cảm cho học sinh ở mọi khối lớp) và phòng y tế đầy đủ trang thiết bị tối tân để chăm sóc mọi vấn đề thể chất, tinh thần phát sinh trong suốt quá trình học tập tại trường.

- Tổ chức tập huấn, giao nhiệm vụ đến từng giáo viên, nhân viên trong nhà trường xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc.

- Chỉ đạo, giám sát, phối hợp cùng thực hiện với các thành phần trong và ngoài nhà trường.

- Kiểm tra, kịp thời đôn đốc nhắc nhở và động viên đội ngũ giáo viên, nhân viên thực hiện

- Để một trường học được coi là hạnh phúc, trước hết thầy cô phải hạnh phúc, nhà trường phải xây dựng môi trường hạnh phúc cho GV. Thầy cô hạnh phúc trong công việc của mình, từ đó mới lan tỏa hạnh phúc đến HS. Trong đó, vai trò của người đứng đầu nhà trường rất quan trọng. Nếu nhận thức được người hiệu trưởng cần xây dựng nên được một cộng đồng GV hạnh phúc”. Hiệu trưởng là linh hồn của một ngôi trường, là người động viên, truyền cảm hứng đến GV. Hiệu trưởng có suy nghĩ và quan điểm như thế nào họ sẽ xây dựng một môi trường GD như vậy. Hiệu trưởng cần có một chiến lược riêng về xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc. Hiệu trưởng làm được rất nhiều việc để chèo lái con tàu trường học, nhưng điều quan trọng nhất là họ phải xây dựng được cơ sở niềm tin đối với GV, đồng nghiệp; niềm tin đối với phụ huynh và HS để cùng xây dựng một ngôi trường an toàn và hạnh phúc.

1.1.3. Vai trò của giáo viên

- Muốn có được trường học hạnh phúc thì GV phải là những GV hạnh phúc – đó là nền tảng bền vững nhất khi xây dựng trường học hạnh phúc.

Do đó Gv cần:

- Tham gia các lớp tập huấn, tiếp thu các nội dung cần thực hiện xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc. Nắm được bản chất của việc xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc chính là: Khi bản thân giáo viên thay đổi, học sinh sẽ thay đổi, bởi khi giáo viên hạnh phúc học sinh mới hạnh phúc và trường học trở thành trường học hạnh phúc.

- Lên mục tiêu, kế hoạch việc làm cụ thể thực hiện các mục tiêu nhằm xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc

- Triển khai kế hoạch đã định bằng các việc làm cụ thể trong từng tiết học, trong từng hoạt động dạy học cụ thể.

- Kết hợp với đồng nghiệp sư phạm, phụ huynh học sinh để thực hiện xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc.

- Kiểm tra việc thực hiện xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc của bản thân để kịp thời chỉnh sửa, rút kinh nghiệm cho hoạt động tiếp theo.

1.1.4. Vai trò của phụ huynh học sinh

- Nắm được các yêu cầu về việc thực hiện xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc

- Tạo sự gắn kết chặt chẽ giữa nhà trường – phụ huynh và giữa phụ huynh – phụ huynh.

- Trước khi đến trường, mỗi học sinh phải là đứa trẻ được quan tâm, được giáo dục trong gia đình. Vì vậy PHHS cần kết hợp với nhà trường và giáo viên tham gia vào việc xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc cả trong và ngoài nhà trường.

- Tạo niềm tin, sự tôn trọng đối với con em khi tham gia các hoạt động của trường để tạo nên những học sinh hạnh phúc.

1.1.5. Vai trò của Học sinh

- HS thực hiện Tôn trọng giáo viên, cán bộ, nhân viên của nhà trường, cơ sở trợ giúp xã hội và cơ sở giáo dục khác; Thương yêu, đoàn kết, chia sẻ khó khăn, tôn trọng, giúp đỡ bạn bè; Rèn luyện đạo đức, ý thức tự học, thực hiện nhiệm vụ học tập, rèn luyện theo chương trình, kế hoạch giáo dục của nhà trường, cơ sở giáo dục khác; Giữ gìn, bảo vệ tài sản và chấp hành đầy đủ nội quy, quy định của nhà trường, cơ sở trợ giúp xã hội và cơ sở giáo dục khác.

- Tiếp thu các nội dung của mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc thông qua các bài học trên lớp và những lời nhắc nhở từ PHHS.
- Tự ý thức thực hiện các yêu cầu An toàn cho bản thân và những người xung quanh.
- Thực hiện nhiệm vụ một cách tích cực với sự thoải mái, khao khát, cố gắng tích cực nhất.

1.1.6. Vai trò của Xã hội

- Quan tâm, cảm thông và chia sẻ với các vấn đề an toàn trong và ngoài nhà trường với thái độ tích cực.
- Cùng có những hành động cụ thể thường ngày giúp các con học sinh đến trường được hưởng một môi trường an toàn – hạnh phúc.

1.1.7. Thuận lợi

- Cơ sở vật chất nhà trường đã được xây dựng theo tiêu chuẩn nên cơ bản đã đạt được yêu cầu an toàn.
- Ban giám hiệu rất quan tâm đến việc đầu tư sửa chữa cơ sở vật chất, thường xuyên thực tốt các yêu cầu về y tế học đường.
- Trường luôn được sự quan tâm chỉ đạo, tạo điều kiện của các cấp, các ban ngành, tổ chức.
- Ban Đại diện cha mẹ học sinh rất quan tâm giúp đỡ nhà trường trong việc hỗ trợ sửa chữa, bổ sung các trang thiết bị an toàn.
- Sự quan tâm đó được thể hiện ngay từ đầu năm nhà trường đã thành lập ban chăm sóc sức khỏe và ban chỉ đạo xây dựng trường học an toàn phòng chống tai nạn thương tích ổn định đi vào hoạt động. Mua sắm bổ sung trang thiết bị phục vụ cho học tập và công tác y tế trường học. Điều kiện cơ sở trường lớp khang trang, môi trường được cải thiện xanh sạch đẹp.

1.1.8. Khó khăn

- Học sinh ở lứa tuổi rất hiếu động, hay đùa nghịch, sức đề kháng còn yếu, nên nguy cơ dẫn đến tai nạn thương tích là khá cao.
- Do nhiều hạn chế về cơ sở vật chất, đội ngũ giáo viên tuổi cao vẫn còn sự xem nhẹ các môn nghệ thuật, công nghệ thông tin, giáo dục thể chất - thể thao cùng các hoạt động ngoại khóa nên việc thực hiện An toàn trường học – Học sinh hạnh phúc chưa thể thực hiện đồng bộ, triệt để và toàn diện.

2. Giải pháp xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc

2.1. Xây dựng kế hoạch triển khai mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc

Xây dựng kế hoạch phân công nhiệm vụ cho từng thành viên trong nhà trường để đảm nhận các vị trí công tác, qua đó gắn trách nhiệm của các thành viên vào nhiệm vụ được phân công và phải chịu trách nhiệm về công việc được giao.

Ngay từ tháng 8, trong công tác chuẩn bị cho năm học mới, Ban giám hiệu nhà trường đã tổ chức phân công, kiện toàn đội ngũ giáo viên, nhân viên trong nhà trường, đồng thời tổ chức họp Hội đồng sư phạm phân công, giao trách nhiệm cụ thể cho từng cá nhân, thành viên trong nhà trường. Thành lập Ban chỉ đạo công tác y tế trường học. Trưởng ban chỉ đạo là Hiệu trưởng, phó ban thường trực là cán bộ y tế trường học, các thành viên gồm một số giáo viên chủ nhiệm, cán bộ chữ thập đỏ.

Qua đó, mỗi các nhân đều nhận thức được vai trò trách nhiệm của mình trong công tác để từ đó hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

2.2. Công tác phổ biến các văn bản quy định, bồi dưỡng chuyên môn thực hiện mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc

- Thông qua buổi họp về nhiệm vụ năm học mới, các buổi họp hội đồng trường, họp tổ chuyên môn phổ biến các văn bản quy định, bồi dưỡng nâng cao chuyên môn.

- Thành lập ban chỉ đạo và thực hiện các yêu cầu về an toàn trong cả năm học như với các nội dung: An toàn giao thông, Y tế học đường, Phòng chống dịch bệnh theo mùa, phòng chống dịch covid-19, Phòng tránh xâm hại...

2.3. Tổ chức thực hiện, quản lý quá trình thực hiện xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc

- Tuyên truyền giáo dục nâng cao nhận thức về xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn, thương tích bằng những hình thức như tờ rơi, băng rôn, áp phích, khẩu hiệu, tổ chức các hoạt động ngoại khóa...

- Tổ chức thực hiện các hoạt động tập huấn bồi dưỡng kỹ năng phòng tránh, can thiệp giảm thiểu nguy cơ gây tai nạn, thương tích trong trường học.

- Cải tạo môi trường học tập và sinh hoạt toàn phòng, chống tai nạn, thương tích.

- Khắc phục các nguy cơ thương tích trong trường học, tập trung ưu tiên các loại thương tích thường gặp: tai nạn giao thông, ngã, đuối nước, bỏng, điện giật, cháy nổ, ngộ độc, vật sắc nhọn đâm, cắt, đánh nhau, bạo lực, xâm hại...

- Huy động sự tham gia của các thành viên trong nhà trường, phụ huynh học sinh và cộng đồng phát hiện và báo cáo kịp thời các nguy cơ gây tai nạn, thương tích, để có các biện pháp phòng chống tai nạn, thương tích tại trường học.
- Nâng cao năng lực cho các cán bộ, giáo viên, công nhân viên trong trường về các nội dung phòng chống tai nạn thương tích.
- Có tủ thuốc và các dụng cụ sơ cấp cứu theo quy định.
- Có quy định về phát hiện và xử lý tai nạn, thương tích ở trường học; có phương án khắc phục các yếu tố nguy cơ gây tai nạn (nếu có) và phương án dự phòng xử lý tai nạn, thương tích.
- Trường đem hạnh phúc đến cho học sinh bằng cách giảm áp lực trong học tập, tạo hứng thú trong học tập; luôn tôn trọng, lắng nghe và chia sẻ với học sinh; xây dựng môi trường thân thiện tràn ngập yêu thương, có chuyên gia tâm lý hỗ trợ, tổ chức nhiều hoạt động phát triển khả năng của mỗi học trò.
- Lên kế hoạch hoạt động từng tháng theo các chuyên đề giáo dục nhằm tạo sân chơi giúp học sinh giảm áp lực trong học tập, có cơ hội thể hiện bản thân, tạo hứng thú, niềm tin với ngôi trường các em theo học.
- Tổ chức các cuộc thi video, chuyên đề theo các chủ điểm nhằm cung cấp cho học sinh các kiến thức, kỹ năng về thực hiện an toàn, phòng tránh các mối nguy hiểm về tai nạn, xâm hại hay bệnh tật trong cuộc sống...
- Tổ chức các cuộc thi sáng tạo giúp các em có môi trường hoạt động lành mạnh, bổ ích, tránh xa các tệ nạn hay các mối nguy hiểm xung quanh.

2.4. "Với phương châm "không ai bị bỏ lại phía sau" đối với những HS có hoàn cảnh khó khăn, HS khuyết tật.

Việc xây dựng mô hình trường học an toàn, thân thiện và hoà nhập cho nhóm học sinh yếu thế nhằm đảm bảo các em được học tập, hoạt động trong môi trường giáo dục an toàn, thân thiện, lành mạnh, bình đẳng, góp phần phát triển toàn diện về thể chất, tinh thần và trí tuệ, nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện. Qua đó, các em học sinh được giáo dục, nâng cao nhận thức, khắc phục được những khó khăn của bản thân và rèn luyện kỹ năng ứng xử, giải quyết các vấn đề liên quan như: Phòng chống xâm hại, kỳ thị; chăm sóc, bảo vệ, rèn luyện sức khỏe bản thân; xây dựng mối quan hệ đoàn kết, nhân ái, thân thiện, bình đẳng.

Nhà trường đã triển khai nhiều mô hình, nhiều phong trào nổi bật hướng đến mục tiêu giáo dục toàn diện học sinh. Trong đó, nhiều học sinh yếu thế do nhiều nguyên nhân khác nhau được chăm lo, được hỗ trợ và tạo điều kiện về vật chất, tinh thần để các cháu đến trường vượt qua khó khăn, học tập tốt hơn. Chương trình "Sóng máy tính cho em" nhà trường đã kêu gọi vận động các thầy cô giáo, các nhà

hỏa tâm, các nhà tài trợ ủng hộ được 36 máy tính và điện thoại tặng cho 36 em có hoàn cảnh khó khăn coat rang thiết bị học tập trong thời gian học trực tuyến.

2.5. Kiểm tra đánh giá quá trình thực hiện xây dựng mô hình Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc

- Thiết lập hệ thống ghi chép, theo dõi, giám sát và báo cáo xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn thương tích.
- Thực hiện đánh giá quá trình triển khai và kết quả các hoạt động xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích, đề nghị, công nhận trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích vào cuối năm học.
- Tổng hợp kết quả sau mỗi hoạt động để rút ra bài học cũng như kinh nghiệm cho các hoạt động tiếp theo. Từng bước xây dựng mô hình: Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc với ba chỉ số quan trọng nhất trong mục tiêu giáo dục của trường là An toàn - Hạnh phúc và Tiên bộ.

3. Kết quả sau khi áp dụng giải pháp sáng kiến tại nhà trường:

- Từ những ngày cuối tháng 8, trước khi bắt đầu vào năm học mới, nhà trường đã mua mới, chỉnh trang lại cơ sở vật chất, bổ sung các đồ dùng, trang thiết bị còn thiếu, sửa chữa đồ hư hỏng không đảm bảo an toàn cũng như hiệu quả sử dụng. Các lớp được sửa chữa, thay thế bàn ghế mới, đèn chiếu sáng và hệ thống quạt được kiểm tra để xử lý sao cho đạt yêu cầu về chất lượng sử dụng cũng như đảm bảo an toàn cho học sinh. Sân chính và sân sau trường được lát kín gạch để đảm bảo chỗ tập trung, hoạt động an toàn cho học sinh. Trường còn tích cực trang trí bằng tranh ảnh, hình vẽ ngộ nghĩnh, đáng yêu, trồng nhiều cây xanh, cây hoa để tạo nên một môi trường thân thiện, gần gũi với thiên nhiên. Mỗi phòng học lại được giáo viên chủ nhiệm cùng ban phụ huynh lớp trang trí hoàn thiện hơn cho khung cảnh sư phạm mỗi lớp mang màu sắc riêng nhưng vẫn luôn đạt yêu cầu về thẩm mỹ, vệ sinh cũng như an toàn cho các con học sinh.

- Thực hiện được mục đích “Vì một trường học hạnh phúc”: yêu thương, an toàn và tôn trọng. Khái niệm “Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc” không phải cái gì đó to tát, mà đơn giản là mỗi người cảm thấy ngày hôm nay của mình tốt hơn ngày hôm qua; mỗi ngày đến trường thực sự là một ngày an toàn, hạnh phúc; quan hệ thầy trò trở thành động lực để học sinh vươn tới mục tiêu chiếm lĩnh tri thức; khi đến trường được tin tưởng, tôn trọng và mọi người cùng giúp đỡ nhau để bản thân, nhà trường phát triển.

- GV thực sự là người “gieo trồng hạnh phúc”, mỗi giáo viên là người truyền cảm hứng hành động, người thổi lửa cho mọi hoạt động cũng như phong trào của trường, lớp.

- HS có cơ hội để có thể khám phá nhiều hơn về những điều tốt đẹp của bản thân, tin vào khả năng của mình có thể trở thành những người thành công, sống có ích cho xã hội. Giáo dục bằng tình yêu thương luôn là con đường giáo dục ngắn nhất!

- Qua những việc đã làm và sẽ làm để nhận thấy biểu hiện của tình yêu thương là sự quan tâm, chia sẻ, tin tưởng, hỗ trợ và bao dung giữa các cá nhân với nhau. “Trường học hạnh phúc” là nơi thầy cô, HS cũng như phụ huynh đều cảm thấy hạnh phúc trong quá trình dạy và học. Đó là nơi tình yêu thương giữa các nhà giáo với nhau, giữa thầy và trò, giữa HS với nhau được trân trọng và bồi đắp hằng ngày.

- Ngoài ra, Trường học hạnh phúc thực sự đã là nơi an toàn cho các hoạt động dạy và học của thầy trò, không tồn tại cách hành xử bạo lực, không diễn ra các hành vi vi phạm đạo đức nhà giáo, không có những sự việc xúc phạm danh dự, nhân phẩm, tính mạng nhà giáo và HS.

- Trường học hạnh phúc là nơi bên cạnh việc lưu tâm truyền thụ kiến thức, kỹ năng, thái độ cho HS, còn chú trọng giáo dục cảm xúc cho các em. Mọi xúc cảm riêng biệt, cá tính sáng tạo của thầy và trò được tôn trọng, chứ không bị áp đặt một cách máy móc, rập khuôn theo phương cách giáo dục xưa cũ lỗi thời, lạc hậu.

- Mục tiêu các hoạt động của nhà trường không chỉ nhằm làm cho GV và HS cảm thấy hạnh phúc trong quá trình dạy và học, mà còn từ nơi khởi đầu đó hạnh phúc sẽ lan tỏa đến phụ huynh HS và toàn xã hội.

- GV và HS thực sự hiểu rằng: Cách tốt nhất để mang lại hạnh phúc cho người khác là chính mình có hạnh phúc. Khi mình vui, hạnh phúc thì chắc chắn sẽ làm tươi mát bầu không khí xung quanh, cũng sẽ nghĩ đến những điều tích cực, nhìn người khác bằng con mắt yêu thương, bao dung, và muốn lan tỏa niềm vui của mình cho người khác.

4. Hiệu quả của sáng kiến:

4.1. Hiệu quả về khoa học:

Sau khi xây dựng được một mô hình “Trường học an toàn- Học sinh hạnh phúc”, nơi học sinh được thỏa sức học tập, say mê khám phá, thể hiện bản thân thì Học sinh sẽ luôn hạnh phúc. Khi học sinh nhận thấy hạnh phúc sẽ giúp não tập trung chú ý, tăng thêm đam mê và thôi thúc các em thực hiện các hoạt động học sáng tạo, đạt được mục tiêu học tập tốt nhất. Hệ sinh thái của tư duy tích cực gồm các thành tố: Suy nghĩ tích cực; Trải nghiệm hoặc tình huống; Cảm xúc tích cực; Hành động tích cực; và có Hạnh phúc. Từ hệ sinh thái Tư duy tích cực có thể thấy “Khi con người ta có tư duy tích cực sẽ nhận được hai lần hạnh phúc”.

4.2. Hiệu quả về kinh tế:

Mặc dù hiệu quả kinh tế trực tiếp của sáng kiến rất khó đánh giá định lượng cụ thể, tuy nhiên có thể chỉ ra một số lợi ích kinh tế trực tiếp như sau:

Không có học sinh bị tử vong hay bị thương tích nặng phải nằm viện do tai nạn, thương tích xảy ra trong và ngoài nhà trường. Như vậy không ảnh hưởng đến kinh tế của các gia đình và toàn xã hội.

Không xảy ra “bạo hành trong gia đình” thì không có bạo hành về thể chất, về tinh thần, về tình dục và xã hội thì tinh thần cũng như học tập của các em sẽ tốt hơn. Không còn sự mệt mỏi trên khuôn mặt, vết thâm tím trên cơ thể hay học hành giảm sút mà sâu hơn nữa, không còn nỗi sợ hãi, lo âu, gia đình không mất thời gian, kinh tế để đi chữa lành trong tâm hồn mỗi người trong gia đình và toàn xã hội.

Không có các vụ hỏa hoạn, cháy nổ xảy ra trong trường học đem lại lợi ích kinh tế cao.

4.3. Hiệu quả về xã hội:

Ngôi trường an toàn- học sinh hạnh phúc cho phép mọi học sinh được tự do vui chơi, học hỏi và khám phá mọi khía cạnh cuộc sống mà các em yêu thích và quan tâm. Học sinh được học theo năng khiếu, sở thích và nuôi dưỡng lòng say mê khám phá. Trường học hạnh phúc ngày nay sẽ là môi trường chú trọng giảng dạy không những điều học sinh cần và thiếu mà còn hỗ trợ các em phát huy tối đa mọi tiềm năng, đặc biệt là niềm say mê học tập. Các em sẽ tìm ra những môn học phù hợp cho sở thích, sở trường và năng khiếu của mình, đồng thời, thấy được môn học này, kiến thức kia có ích cho mình như thế nào. Bên cạnh đó, các em cũng mong muốn được trang bị những kỹ năng sống, kỹ năng thoát hiểm, hiểu biết tâm sinh lý lứa tuổi cần thiết để sẵn sàng cho cuộc sống hiện tại và tương lai, như: giao tiếp, làm việc nhóm, trình bày vấn đề, phản biện, xử lý thông tin, bơi lội, sơ cứu cơ bản, phát triển tâm sinh lý cơ thể tuổi dậy thì, hiểu biết về giới tính và sinh sản... Có như vậy, các em mới trở thành công dân toàn cầu tự tin, am hiểu, sẵn sàng hội nhập quốc tế mà không bị bất kỳ rào cản nào về ngôn ngữ, văn hóa, trình độ, hay kỹ năng.

Học sinh phát triển thể chất cường tráng, tinh thần khỏe mạnh, tích cực. Đây là môi trường mở ra những cơ hội rèn luyện thể chất, thử trải nghiệm nhiều bộ môn thể thao và tạo nên bầu không khí tích cực, vui vẻ trong mọi hoạt động học tập, khám phá của học sinh.

Ngôi trường an toàn- Học sinh hạnh phúc hình thành nhân cách tốt đẹp trong học sinh. Triết lý giáo dục của ngôi trường hạnh phúc sẽ tạo nên cộng đồng giáo viên và học sinh sống tử tế, tích cực, kỷ cương, có ích và có trách nhiệm với xã hội.

Khi trường học tôn vinh những giá trị tốt đẹp, như: Yêu thương và Đồng cảm; Quan tâm và Phục vụ; Bình đẳng và Công bằng hay khuyến khích học sinh phát triển những thái độ tích cực, như: Tích cực (Tự tạo động lực); Dấn thân (Tự đề ra thử thách); Cầu tiến (Luôn phấn đấu để hoàn thiện)... thì học sinh sẽ có động lực thực hiện những hành động tốt đẹp mỗi ngày, biến sự ứng xử tử tế và giao tiếp lịch thiệp trở thành thói quen hằng ngày. Đồng thời, phụ huynh cũng sẽ được trường học mời gọi đồng hành trong hành trình phát triển nhân cách của học sinh vì gia đình chính là trường học đầu tiên của mỗi đứa trẻ. Có như vậy, từ nhà đến trường, các em học sinh mới được học hỏi những hành xử tốt đẹp, được động viên làm điều có ích cho mọi người.

Học sinh được tương tác chủ động, tích cực với cảm xúc từ hai phía: nhà tổ chức và chủ thể thực hiện. Các em có những hứng thú, có niềm vui, có sự mong chờ, có rung cảm, cảm nhận được sự an toàn, sự nâng đỡ hay sự thú vị khi có nhiều điều nằm trong nhu cầu được thỏa mãn. Học sinh đến trường mỗi ngày là một ngày vui. Học sinh sẽ đến trường và thực hiện nhiệm vụ một cách chủ động, tích cực với sự thoải mái, khao khát, cố gắng tích cực nhất. Hơn thế nữa, học sinh cảm thấy có niềm tin, có rung động, có động lực khi đến lớp và dễ thấy nhớ nhung nếu không đến lớp...

Trường học an toàn- Học sinh hạnh phúc khiến cả cô và trò đều có cảm giác "muốn đến". Khi đến sẽ có hứng thú, niềm vui, sự mong chờ và những rung cảm. Ở nơi mà học sinh được học những gì có ý nghĩa với chúng, được khơi gợi niềm yêu thích để tiếp tục tự tìm hiểu. Các môn học được biến hóa thành bài học thú vị qua những trò chơi, trải nghiệm.

Như vậy, trường học an toàn- Học sinh hạnh phúc là “ Quản lý mà không quản lý ”, việc của nhà lãnh đạo nhất quán, đó là mang lại sự tự do, toàn quyền quyết định và chịu trách nhiệm về công việc cho giáo viên, nhân viên với tinh thần tự giác cao. Ngược lại, các thầy, cô sẵn sàng hỗ trợ về kiến thức, kinh nghiệm và cùng với với đó là sự khích lệ và động viên. Xây dựng Trường học an toàn- Học sinh hạnh phúc là lồng ghép vào “Chương trình giáo dục nhà trường”. **Thầy, cô thay đổi - Học sinh thay đổi — Phụ huynh thay đổi - Xã hội thay đổi - Cùng nhau thay đổi vì Trường học hạnh phúc.** Điều cốt lõi là tạo ra những mối quan hệ tích cực dựa trên niềm tin, sự tôn trọng, tình bạn, tình yêu, lòng biết ơn, lòng tốt. Chúng ta thực sự cần phát triển

mối quan hệ tích cực giữa người với người ở mọi cấp độ, giữa học sinh với học sinh, với giáo viên, với phụ huynh; giữa giáo viên và phụ huynh. Một trường học chỉ hạnh phúc khi tất cả các thành viên trong môi trường ấy được thực sự vui vẻ, hạnh phúc

5. Tính khả thi:

Mô hình “**Trường học an toàn – Học sinh hạnh phúc**” có khả năng nhân rộng. Đối tượng trọng tâm áp dụng của sáng kiến kinh nghiệm này là các học sinh và giáo viên của các trường nhằm mục đích lan tỏa những giá trị: yêu thương, an toàn và tôn trọng trong các nhà trường. Qua đó mỗi cán bộ quản lý, nhà giáo, người lao động có ý thức và giải pháp để thường xuyên cải tiến, rút kinh nghiệm, nâng cao chất lượng công tác, giảng dạy và giáo dục; mỗi tập thể có giải pháp nâng cao chất lượng đội ngũ, triển khai đổi mới một cách hiệu quả nhằm kiến tạo môi trường học tập, giáo dục lành mạnh, nhân văn, tiến bộ thực chất; tạo sự hài lòng, thỏa mãn và đáp ứng tốt nhu cầu, quyền được học tập, giáo dục, rèn luyện một cách toàn diện về thể chất, tinh thần và trí tuệ của người học...

Nhiều thầy cô và học sinh được thể hiện suy nghĩ về ngôi trường đang học, đang làm việc, được tham gia các chương trình, hoạt động nhiều ý nghĩa. Hàng năm, nhà trường xây dựng các chương trình hành động thiết thực, đặc biệt chú trọng trang bị những kỹ năng thiết yếu cho học trò như kỹ năng tự vệ, kỹ năng về phòng chống cháy nổ, kỹ năng tự chăm sóc bản thân, kỹ năng chống xâm hại tình dục, kỹ năng phòng chống ma túy và tệ nạn xã hội... Đồng thời, nhà trường cũng kịp thời biểu dương những hành động đẹp, việc làm tốt của cán bộ, giáo viên, học sinh nhằm tạo thêm động lực thúc đẩy và hướng đến những điều tốt đẹp nhất đó là xây dựng giá trị đạo đức con người. Nhà trường luôn duy trì, đẩy mạnh phong trào thi đua “Hai tốt”, kết hợp chặt chẽ “dạy chữ” với “dạy người” và “dạy nghề” phù hợp với cấp Tiểu học; gắn nhiệm vụ, mục tiêu giáo dục của nhà trường với mục tiêu phấn đấu của hoàn thành tốt chương trình 2018. Trong xây dựng kế hoạch dạy học của tổ/nhóm chuyên môn, giáo viên đều chú trọng giáo dục đạo đức và giá trị sống, rèn luyện kỹ năng sống, hiểu biết xã hội, thực hành pháp luật; tăng cường các hoạt động nhằm giúp học sinh vận dụng kiến thức liên môn vào giải quyết các vấn đề thực tiễn... Để đội ngũ giáo viên thắp sáng ngọn lửa đam mê nghề nghiệp, giáo viên và học sinh trong nhà trường hứng khởi hơn trong từng tiết học và khơi gợi nhu cầu học tập của học sinh. Các thầy cô giáo đã thêm yêu thương, sự quan tâm dành cho học trò ngày càng say mê với sự nghiệp “trồng người”.

Vui vẻ, an toàn, tôn trọng, yêu thương, phát huy hết năng lực của bản thân, các thầy cô đang nỗ lực tạo ra và lan tỏa mạnh mẽ đến học sinh, hướng đến một môi trường sư phạm văn minh, thân thiện, một mô hình trường học hạnh phúc. Vào thời gian nghỉ giữa các tiết, buổi học, học sinh toàn trường cùng nhau tập nhảy, múa, chơi các trò chơi dân gian, cờ vua, thi tài ô ăn quan, tự do sáng tác hội họa và thích thú khi được vừa ngồi đung đưa trên xích đu vừa đọc sách, truyện tranh, truyện lịch sử... trong một không gian xanh, chan hòa với thiên nhiên.

Mỗi ngày đến trường là một ngày vui, niềm vui hoạt động ngoại khóa trong nhà trường đã tạo không gian học tập và sân chơi bổ ích để học sinh tích lũy kỹ năng, hoạt động tập thể và cơ hội phát triển toàn diện. Mỗi giáo viên cũng đều ý thức xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, không chỉ lưu tâm truyền thụ kiến thức, kỹ năng, thái độ cho học sinh, mà còn chú trọng giáo dục cảm xúc cho các em, góp phần giáo dục ý thức tự học, vươn lên trong mỗi học sinh. Nhà trường đã quyết tâm nâng cao chất lượng giáo dục, giúp học sinh tiếp thu được nhiều kiến thức, kỹ năng, phát triển tư duy, có khả năng tự học tốt hơn và đặc biệt là môi trường giúp phát huy năng khiếu, năng lực của học sinh mà trong các giờ chính khóa khó thực hiện được. Năm học 2023-2024, Ban giám hiệu nhà trường đã đưa chương trình giáo dục STEM vào trường học với nhiều hoạt động giáo dục tích hợp, liên môn, câu lạc bộ khoa học, chú trọng các hoạt động ngoại khóa gắn liền với đặc thù của địa phương, tạo cơ hội cho học sinh được thực hành, vận dụng kiến thức, kỹ năng vào thực tiễn, qua đó góp phần đáp ứng việc dạy học, phát triển năng lực, phẩm chất của học sinh, giúp học sinh tự tin và hạnh phúc.

Vậy! Có thể khẳng định, việc xây dựng “Trường học an toàn- Học sinh hạnh phúc” đã góp phần tạo chuyển biến trong nhận thức và hành động, thu hút sự tham gia của cả thầy và trò, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục và đào tạo./.

6.Thời gian thực hiện:

Từ tháng 7 năm 2022 đến tháng 5 năm 2024.

7. Kinh phí thực hiện:

- Mua tài liệu tham khảo: 300. 000 đồng.
- Ngày công thu thập minh chứng: 10 ngày. Trị giá 3.000.000 đồng.
- In ấn tài liệu: 200,000 đồng
- Tổng kinh phí” 3.500.000 đồng.

Bằng chữ: Ba triệu năm trăm ngàn đồng.

III. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

Từ những điều đã làm và đạt được nhận thấy để xây dựng một môi trường an toàn – học sinh hạnh phúc là cả một quá trình hoạt động tích cực của cả nhà trường, của cả thầy và trò cũng như có sự tham gia hỗ trợ của tất cả các thành phần của xã hội. Chúng ta cùng tạo ra một môi trường làm việc, học tập, vui chơi an toàn để mỗi ngày học sinh đến trường sẽ tràn ngập niềm vui được an toàn và hạnh phúc.

Xây dựng mô hình “Trường học An toàn – Học sinh hạnh phúc” luôn là nỗi trăn trở của một nhà quản lý như tôi cũng như mỗi nhà giáo trực tiếp giảng dạy tại trường. Đây chính là mục tiêu, nhiệm vụ trọng tâm của ngành Giáo dục trong chặng đường dài trước mắt, đòi hỏi từ lãnh đạo, mỗi giáo viên đến từng học sinh đều phải phấn đấu chuyển biến.

Để xây dựng thành công mô hình “Trường học An toàn – Học sinh hạnh phúc”, trước hết phải xây dựng môi trường an toàn, hạnh phúc, GV hạnh phúc. Thầy cô hạnh phúc trong công việc của mình, từ đó mới lan tỏa hạnh phúc đến HS. Và để đạt được mục tiêu đó cần có sự đồng tâm hiệp lực từ các cấp lãnh đạo, các nhà quản lý, các giáo viên, phụ huynh học sinh và tất cả các em học sinh.

Sau khi nghiên cứu thành công sáng kiến của mình, tôi có một số kiến nghị, đề xuất như sau:

1. Kiến nghị:

- Đối với các cấp lãnh đạo: Cần có hướng dẫn cụ thể, kịp thời theo tình hình thực tế về các yêu cầu an toàn, phòng chống tai nạn thương tích, phòng chống xâm hại, bạo lực, vệ sinh, y tế học đường, dịch bệnh.

- Đối với chính quyền: Cần có những văn bản, Hướng dẫn những biện pháp thích hợp gửi tới mọi công dân để đảm bảo an toàn cho mọi trẻ em; quan tâm, tạo điều kiện giúp trường học sở tại đáp ứng được các yêu cầu về an toàn cần thiết cho học sinh.

- Đối với Phụ huynh học sinh: Bổ sung những kiến thức cần thiết, tham gia tích cực vào việc thực hiện an toàn cho học sinh, giúp các con có môi trường sinh hoạt và học tập an toàn, hạnh phúc.

- Đối với toàn xã hội: Cùng chung tay bảo vệ trẻ em, tạo cho các em niềm tin luôn được bảo vệ che chở để phát triển khỏe mạnh, hạnh phúc.

2. Đề xuất:

Trường học an toàn-hạnh phúc cần là một văn hóa bao trùm trong môi trường học tập, khiến tất cả mọi người, từ thầy cô, học sinh tới những người bảo vệ, tạp vụ trong trường đều cảm nhận được hạnh phúc và lan tỏa những năng lượng tích cực. Ngoài ra, phụ huynh cũng đóng vai trò rất quan trọng trong đồng hành cùng nhà trường tạo nên những đứa trẻ hạnh phúc”. Với vai trò là người đứng đầu, lãnh đạo nhà trường cần hạnh phúc từ chính tâm thức của mình, như thế mới có thể lan tỏa được tới những người xung quanh và biến nhận thức thành hành động.

Trường học an toàn- Học sinh hạnh phúc không phải học sinh sẽ học ít đi mà là học với niềm đam mê, được phát huy tối đa năng lực và phẩm chất người học.

Phú Cường, ngày 10 tháng 5 năm 2024

Người viết

Mai Thị Ngọc Anh

